

П Р О Г Р А М А

за изпълнение на Националната стратегия за противодействие на корупцията 2002 – 2003 г.¹

Програмата на правителството е разработена в изпълнение на Националната стратегия за борба с корупцията, приета с Решение N 671 на Министерския съвет от 2001 г. Тя е основен организационно-управленски инструмент за реализация на стратегията и неразделна част от нея. Програмата отчита натрупания национален опит, изводите, оценките и препоръките на компетентните органи на Европейския съюз (ЕС), на Световната банка и на Международния валутен фонд, на националните и международни неправителствени организации, опита и препоръките на международните организации за борба срещу корупцията към ООН, ОИСР, Съвета на Европа (ИКК).

Програмата обхваща периода 2002-2003 г., през който трябва да бъдат създадени законовите, организационните и обществените условия за постигане на основните цели на националната стратегия. **Към края на този период страната трябва да е възприела принципите и голяма част от стандартите на Европейската общност в противодействието на корупцията, трябва да са създадени рамките на институционалната и информационната среда, да е налице значимо присъствие на неправителствените организации в регулирането на процесите, порождащи корупция, да е създаден необходимият обществен климат на нетърпимост.**

Като организационно-управленски инструмент програмата има отворен характер в рамките на целите, очертани от Националната стратегия за противодействие на корупцията и конкретизирани в нея.

---

¹ Приета с Решение N 84 на МС от 13 февруари 2002 година

Програмата подлежи на текуща актуализация в съответствие с промените в обществената среда, във вижданията за пътищата и средствата за постигане на целевата постановка, във финансовите, организационните и други възможности за изпълнение на задачите.

ПРОГРАМНИ ОСНОВАНИЯ

Програмата на правителството за борба с корупцията отчита оценките и изводите на Националната стратегия за борба с корупцията за:

- Превръщането на корупцията през последните години в глобална заплаха не само за икономическото развитие и международните връзки на отделните страни, но и за световната икономика и политика като цяло.
- Голямата актуалност и особеното значение на различните форми на злоупотреба с власт за лично или групово облагодетелстване в ущърб на обществения интерес за страните в преход, които са принудени едновременно да изграждат новите демократични институции и да създават необходимите предпоставки за развитието на пазарни стопански отношения.
- Разглеждането на корупцията като комплексно явление, отрицание на честната конкуренция в стопанската сфера, фактор, демотивиращ предприемачеството, стимулиращ сенчестата икономика и стопанската престъпност, влошаващ публичните услуги и утежняващ социалното бреме за гражданите.
- Ролята на корупцията за увеличаването на пропастта между бедни и богати в рамките на прехода към пазарна икономика и превръщането ѝ в пряка заплаха за демократичните устои на обществото.

Програмата отчита състоянието на проблема за последните няколко години, през които българското общество постави свързаните с корупцията въпроси в центъра на вниманието си. Тя се базира върху резултатите от обществените дебати през 1997-2000 г., в резултат на които бяха очертани насоките за ограничаване на корупцията и за поставянето ѝ под контрол посредством засилване на правозащитната и регулативната функция на държавата, гарантиране на прозрачност и публичност на административно-управленските процеси, утвърждаване на гражданския контрол и на ценности като почтеност и морал в обществените отношения.

Програмните цели и задачи отчитат елементите с антикорупционен потенциал, въведени в социалната практика чрез започналата реформа на административната система на Република България, чрез разширяването на пазарните отношения, чрез ограничаването на дейността на групировки с криминален характер, и приноса, който тези стъпки имат за известно стабилизиране на корупционната обстановка в страната.

Програмата се базира върху приоритетното значение, което правителството отдава на борбата срещу корупцията, върху ангажимента, поет пред обществото, за значителни и ефективни мерки срещу всички форми на корупция, като се акцентира върху мерките за превенция, върху разбирането, че преодоляването на корупцията е важно политическо условие за присъединяването на Република България към Европейския съюз.

Програмата приема за важен индикатор подобрения рейтинг на Република България в рамките на сравнителния индекс на международната неправителствена организация Трансперънси Интернешънъл, според който от 66-о място (при най-лош рейтинг 99) през 1998 г. тя се е придвижила до 49-о място през 2000 г. и по този показател се е доближила до централноевропейските държави. Програмата е насочена към запазване и ускоряване на тази положителна тенденция.

За постигане на траен ефект при преодоляването на факторите и условията, раждащи корупция, програмата организира усилията в определените от Националната стратегия за борба срещу корупцията основни направления на работа - създаването на обща институционална и правна среда за овладяване на корупцията, усъвършенстване на законодателството и работата на съдебната система, създаването на условия за ограничаване на корупцията в сферата на икономиката, повишаването на обществената нетърпимост и имунитет към корупцията, антикорупционно сътрудничество между държавните институции, неправителствените организации и средствата за масово осведомяване.

В рамките на тези направления правителството ще организира изпълнението на следните основни цели и задачи в борбата срещу корупцията:

1. По създаването на обща институционално-правна среда за овладяване на корупцията.

1.1. Създаване на ефективна държавна администрация, способна да прилага българското законодателство и законодателството на Европейския съюз.

ПРОГРАМНИ ЦЕЛИ:

- *Подобряване организацията на дейността на административните структури.*
- *Прехвърляне на публични функции към частния сектор и утвърждаване на граждански и стопански субекти като общественотговорен сектор в пазара на услугите.*

- **Създаване на прозрачност в работата на администрацията.**
- **Укрепване на статуса и професионализма на администрацията.**
- **Засилване на гражданския контрол върху дейността на администрацията.**

ОСНОВНИ ПРОГРАМНИ ЗАДАЧИ

1.1.1. Разработване на оценки за източниците на корупция в централните структури на изпълнителната власт и предложения за мерки за тяхното неутрализиране чрез функционално, структурно и организационно развитие (Оценките да са част от изпълнението на задачата за оценка на състоянието на централните структури).

Отговарят: министрите

Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.2. Разработване на проекти за изменение на устройствените правилници на министерствата и другите централни структури, насочени към подобряване на дейността и координацията между звената в рамките на отделните администрации.

Отговарят: министрите

Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.3. Осъществяване на мерки за оптимизиране на числеността и за съкращение в централната администрация и в областните администрации.

Отговарят: министрите и областните управители

Срок: 30 април 2002 г.

1.1.4. Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за администрацията, с който да се създадат условия за по-голяма гъвкавост и усъвършенстване вътрешното структуриране на администрациите и за поставяне на ясна граница между политическите назначения в администрацията и назначенията, основани на развитието в кариерата.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.5. Да се създаде постоянна комисия при Министерския съвет под ръководството на министъра на правосъдието за координиране действията на министерствата и ведомствата за противодействие на корупцията.

Отговаря: министърът на правосъдието
Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.6. Да се направи цялостен преглед на изпълнението на Стратегията за изграждане на модерна административна система в Република България, който да стане основа за подготовката на нова Стратегия за модернизиране на държавната администрация.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 31 март 2002 г.

1.1.7. Организационно изграждане и създаване на условия за активна работа на Съвета за координация на дейностите по интегрирано административно обслужване за по-ефикасна координация на действията, свързани с използването на съвременните информационни и комуникационни технологии в работата на административните структури.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.8. Да се разработят и проведат конкретни мерки за реализиране на разработената Концепция за промени в Закона за държавния служител,
в т. ч.:

- Разработване на ясни критерии и механизми за оценяване на професионалните знания и умения на държавните служители като основа за израстване в кариерата;
- Разширяване на възможностите за диференциране на възнаграждението при отчитане на индивидуалния принос и заслугите на конкретния държавен служител;
- Промени в изискванията за постъпване в администрацията, чрез които се дава възможност в нея да бъдат привлечени квалифицирани специалисти със знания и опит, придобити не само в бюджетната сфера, а и извън нея;
- Въвеждане на задължителна конкурсна процедура за всички назначения в администрацията;
- Последователно провеждане принципа на стабилитета чрез ясно регламентиране на изключенията, в които е допустимо служебното правоотношение да е срочно; предвиждане на закрила за държавния служител при преобразуване на администрацията;
- Подобряване режима на прекратяване на служебното правоотношение.

Отговаря: министърът на държавната администрация

Срок за разработване: 30 юни 2002 г.

Срок за изпълнение: 31 декември 2003 г.

1.1.9. Изпълнение на проект, финансиран от Министерството на международното развитие на Великобритания, по системата за оценка на индивидуалното трудово изпълнение, заплащане и израстване в кариерата в държавната администрация, в т.ч. подобряване на съществуващите длъжностни характеристики, разработване и въвеждане на подходяща система за оценка на

индивидуалното трудово изпълнение, обвързана с целите на съответното министерство и звено, обучение по аналитични техники, управление на изпълнението и система за оценка на трудовото изпълнение.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 31 декември 2002 г.

1.1.10. Разработване и приемане на национална стратегия за обучение на служителите в държавната администрация.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.11. Изпълнение на специални антикорупционни програми при обучението на кадрите по публична администрация.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: ежегодно - до 2003 г.
Срок за приемане: 28 февруари 2002 г.

1.1.12. Изпълнение на проект, финансиран от Министерството на международното развитие на Великобритания, за подобряване предоставянето на услуги от държавната администрация посредством система за обслужване на едно гише.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.13. Създаване на организационни условия за активизиране участието на Министерския съвет в проекта по линията на Пакта за стабилност за трансфер на ноу-хау в областта на публичната администрация.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.14. Разработване на единна система за обмен на информация между структурите на съдебната система, Министерството на вътрешните работи, данъчната администрация, митниците, БФР, Агенцията за държавни вземания, ДФК и Националния статистически институт.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: до края на 2002 г.

1.1.15. Доразработване и внедряване на Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Отговарят: министърът на правосъдието;
министърът на вътрешните работи
Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.16. Министерствата, ведомствата и другите държавни и общински организации да въведат "пощенска кутия" (в т. ч. чрез използване на електронни средства), чрез която гражданите да информират съответните институции за прояви на корупция от страна на техни служители.

Отговарят: министрите и ръководителите на
ведомства

Срок: 28 февруари 2002 г.

1.1.17. Да се осъвремени и допълни Законът за предложенията, сигналите, жалбите и молбите, уреждащ реда за

упражняване правата на гражданите по чл. 45 от Конституцията на Република България.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 31 юли 2002 г.

1.1.18. Да се създадат необходимите правни, организационни и технически предпоставки за ефективен достъп до обществена информация.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 30 юни 2003 г.

1.1.19. Да се разработи нова система за архивиране на документи с изключително ниво на сигурност, осигуряващо достъп само по изискване на съдебни органи или на чужд официален орган.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 31 декември 2002 г.

1.1.20. Да се актуализира Кодексът за поведение на държавния служител във връзка с привеждането му в съответствие с европейските стандарти.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 30 април 2002 г.

1.1.21. Да се разработят етични кодекси за различните категории служители в системата на държавната администрация.

Отговарят: министърът на държавната администрация;
министрите и ръководителите на ведомства
Срок: 30 юни 2002 г.

1.1.22. Изпълнение на проект в рамките на Програмата ФАР "Подобряване на административното правораздаване с оглед борбата срещу корупцията".

Отговаря: министърът на правосъдието

Срок: до края на 2004 г.

1.2. Усъвършенстване на процесуалните закони и кодификация на административното право.

ПРОГРАМНИ ЦЕЛИ

- *Хармонизиране на данъчната стратегия и политика с данъчната политика в единния пазар на Европейския съюз.*
- *Намаляване на несъответствието между ефективната и законовата система чрез разработване на процеси и системи, които могат да насърчат подобряването на спазването на данъчните задължения.*
- *Подобряване обслужването на данькоплатците, засилване на прозрачността в работата на данъчната администрация.*
- *Повишаване ефикасността на държавния вътрешен финансов контрол при предотвратяването, разкриването и възстановяването на вреди и ролята му за разкриване и доказване на корупционно поведение.*

ОСНОВНИ МЕРОПРИЯТИЯ И ЗАДАЧИ

1.2.1. Да се направи преглед и да се подготвят предложения за:

- *Изменение на законите, съдържащи елементи, генериращи корупционен риск (ЗДЦС, ЗКПО, ЗМ, ЗОДФЛ, ЗОП, ЗДВФК и др.).*
- *В Закона за данък върху добавената стойност и в Закона за акцизите да се синхронизират текстове, даващи права на контролните органи да използват като*

доказателство пред съдебните институции документи, изискани по официален ред от съседни държави.

- Да се предложи изменение в НПК и ДПК по въпроса за финансово-начетното производство, като се приеме определен срок за решаване на съдебните дела, свързани със съставянето на актовете за начет. Да се предвидят тежки санкции за случаи на изгубване на документи по съдебни преписки и дела, оказващо влияние върху решаването им.

**Отговарят: министърът на финансите;
министърът на държавната администрация**

Срок: 31 юли 2002 г.

1.2.2. Разработване и провеждане на мерки за:

- Създаване на организация на контролната дейност, ограничаваща възможностите и условията за корупция сред служителите на Държавния вътрешен финансов контрол.
- Подобряване на механизмите за изпълнение на препоръките от опитните доклади на Сметната палата като един от важните фактори за предотвратяване на вреди, финансови нарушения и корупция в проверяваните обекти.
- По широко прилагане принципа на внезапност на проверката за разкриване на вреди и финансови нарушения, недопускане създаването на бюрократични условия, позволяващи "прикриване" на нарушенията.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 юли 2002 г.

1.2.3. Към министъра на финансите да се създаде Съвет на началник-отделите "Инспекторат" като орган, координиращ

действията на подчинените му агенции и дирекции в борбата с корупцията и финансовите измами.

- Да се създадат и да се приемат общи критерии за идентифициране на корупция и финансови измами и да се дефинират действията за борба с тях, които да се прилагат от всички агенции и дирекции.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 декември 2002 г.

1.2.4. Да се променят подчинеността и структурата на отделите "Инспекторат", подчинени към момента на Главната данъчна дирекция:

- Създаване на единна структура "Инспекторат" към Главната данъчна дирекция.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 март 2002 г.

1.2.5. Модернизиране на системата за допълнително стимулиране, оценка на изпълнението, заплащането, обучението, квалификацията и израстването в кариерата на данъчните служители.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 30 юни 2002 г.

1.2.6. Преглед на възможностите за опростяване на процедурите, свързани с данъчното производство, и въвеждане на критерии за прозрачност в действията на данъчните органи. Регламентиране на правила за алтернативен текущ контрол върху действията на данъчните органи още в хода на производството.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 декември 2002 г.

1.2.7. Въвеждане на регистър с регламентиран достъп за имуществото на данъчните служители.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 декември 2002 г.

1.2.8. Разработване на специални правила, гарантиращи сигурността на данъчните служители в конфликтни ситуации, свързани с изпълнението на задълженията им.

- Данъчният орган следва да вдъхва респект и уважение.
- Неуважително отношение към данъчен орган в качеството му на длъжностно лице следва да се санкционира.
- Данъчният орган подлежи на санкциониране за недостойно поведение към данъкоплатец.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 август 2002 г.

1.2.9. Да се приемат правила за премиране на данъчни инспектори и одитори, съставили актове за начет и издържали пред съда.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 28 февруари 2002 г.

1.3. АНТИКОРУПЦИОННА РЕФОРМА В МИТНИЦИТЕ

ПРОГРАМНИ ЦЕЛИ

- *Усъвършенстване на митническото законодателство, като се достигнат европейските стандарти в борбата с корупцията и се засили вътрешният контрол в митническата администрация.*

- *Прилагане на технологични модели за митническо оформяне и контрол, които значително да ограничат ролята на субективния фактор.*
- *Съкращаване на времето за митническо оформяне и проверки, без да се намалява ефективността на борбата срещу контрабандата, корупцията и другите нарушения на митническото законодателство.*
- *Повишаване на професионалната квалификация на митническите служители.*
- *Подобряване на взаимодействието с органите на съда, прокуратурата и следствието, както и с други държавни органи.*
- *Отваряне към обществеността и създаване на прозрачност в дейността на митническата администрация.*

ОСНОВНИ ПРОГРАМНИ ЗАДАЧИ

1.3.1. Разработване на нови и/или изменение на съществуващите подзаконови нормативни актове (наредби, заповеди по митническите и счетоводни процедури, вътрешен контрол) в съответствие както със законодателството на ЕС в тези области, така и с препоръките на декларацията на СМО от Аруша, 1993 г. Вторият световен форум за борба срещу корупцията - Холандия, 2001 г.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 декември 2002 г.

1.3.2. Проучване на европейския опит в организацията на митническата система и митническата дейност и провеждане на комплекс от мерки за повишаване на организационния статут и подобряване организацията на системата за митнически контрол в страната.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 декември 2002 г.

1.3.3. Разработване и внедряване на модулите на новата информационна система на митниците по:

- транзита;
- митническото задължение;
- решение на митническите органи;
- Инспектората.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 декември 2002 г.

1.3.4. Разработване и внедряване на модулите на новата информационна система на митниците по:

- транзита на национално ниво;
- модул нормативна уредба - система за управление на интегрираната тарифа;
- система за човешки ресурси.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 декември 2003 г.

1.3.5. Да се разработят и проведат мерки за:

- усъвършенстване технологията на контрола и прилагането на системите за анализ на риска;
- засилване ролята на митническото разузнаване в борбата с митническите и валутните нарушения;
- осъществяване обмен на информация в реално време между митническите учреждения;
- подобряване обмена на информация между митническата администрация и други институции.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 30 юни 2002 г.

1.3.6. Усъвършенстване на системата за извършване на вътрешен контрол с цел повишаване на ефективността му. Осигуряване на необходимата субординация:

- вътрешен контрол, осъществяван от Инспектората;
- вътрешен контрол, осъществяван от ръководителите на митническите учреждения;
- последващ контрол.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 декември 2003 г.

1.3.7. Оптимизиране съдържанието на годишната програма за проверки в съответствие с препоръките на експертите от ЕС и по целесъобразност.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 31 декември 2001 г.

1.3.8. Провеждане на комплекс от мерки за повишаване професионалната квалификация на митническите служители.

Усъвършенстване на формите и дейностите на обучение, осъществявани от националния и регионалните центрове за обучение в митническата администрация.

Провеждане на обучение, свързано с митническата етика, борбата срещу корупцията и други неправомерни деяния на митнически служители.

Отговаря: министърът на финансите

Срок за разработка и приемане: 28 февруари 2002

г.

1.3.9. Създаване на условия за осигуряване прозрачност на процеса на подбор на кадрите на митническата администрация.

Разработване на система за подбор на кандидатите за работа в Агенция "Митници", на основата на конкурсното начало.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 30 април 2002 г.

1.3.10. Усъвършенстване на системата за ротация на митнически служители.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 28 февруари 2003 г.

1.3.11. Разработване и въвеждане в действие на система за атестиране на митническите служители като предпоставка за повишаване в длъжност.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 30 юни 2002 г.

1.3.12. Развитие на връзките с митническите администрации на съседните държави, разширяване на възможностите за получаване на обратна информация от тях за вноса и износа.

Отговаря: министърът на финансите

Срок: 30 юни 2002 г.

1.4. МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ СРЕЩУ КОРУПЦИЯТА В ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ПРОГРАМНИ ЦЕЛИ

- *Създаване на условия за ограничаване на корупцията чрез ефективни механизми за независимост на звената, работещи по противодействие на корупцията.*
- *Усъвършенстване на вътрешноведомствения контрол, подобряване на взаимодействието със средствата за масово осведомяване и информираността на органите на изпълнителната власт и Народното събрание за разкритите значими случаи на корупция.*
- *Актуализиране на програмите за обучение на личния състав по борбата с корупцията.*

- *Укрепване на професионалната устойчивост и реализацията на служителите на Министерството на вътрешните работи.*

ОСНОВНИ ПРОГРАМНИ МЕРОПРИЯТИЯ И ЗАДАЧИ

1.4.1. Усъвършенстване на цялостната организация на работа на Министерството на вътрешните работи (МВР) по предотвратяване и разкриване прояви на корупция. Актуализиране на вътрешноведомствените нормативни актове, регламентиращи дейността по противодействие срещу корупцията.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 28 февруари 2002 г.

1.4.2. Усъвършенстване на взаимодействието между структурите на МВР по противодействие на корупцията. Създаване на нормативни условия за издигане на по-високо ниво работата по получаването, движението и изясняването на сигнали за корупция в МВР и осъществяване на контрола в работата по тях.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 28 февруари 2002 г.

1.4.3. Проучване на опита на страните - членки на ЕС, в областта на изграждането на национални механизми за координиране на действията в борбата с корупцията. Използване възможностите на институционална и финансова подкрепа на проект по Програма ФАР 2002 за повишаване капацитета на специализираните служби на МВР за борба с корупцията и усъвършенстване на вътрешноведомствените механизми за координация.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 30 септември 2002 г.

1.4.4. Създаване на вътрешноведомствен координационен съвет за борба с корупцията в МВР за определяне на стратегия и

организация на работата за предотвратяване и разкриване прояви на корупция.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 31 декември 2001 г.

1.4.5. Усъвършенстване на структурите на МВР за работа по противодействие на корупцията в дирекциите на националните служби, СДВР и РДВР.

Създаване на организация за кадрово, оперативно и информационно укрепване на регионалните звена за борба с корупцията.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 31 март 2002 г.

1.4.6. Развитие на специализирано звено в министерството, което да координира информационното и оперативното взаимодействие и контрола на борбата срещу корупцията в МВР.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 31 декември 2002 г.

1.4.7. Осъществяване на система от мерки, насочени към:

- Усъвършенстване на сътрудничеството на МВР със средствата за масово осведомяване за провеждане на антикорупционна кампания.
- Осъществяване на информационно взаимодействие чрез "Пресцентър и връзки с обществеността" със средствата за масово осведомяване с цел информиране за извършени закононарушения, свързани с корупция, и за резултати от дейността на МВР, които следва да станат обществено достояние.
- Реализиране на предавания в националните и местните медии по актуални въпроси на борбата с корупцията и случаи, придобили широк обществен интерес.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 30 ноември 2002 г.

1.4.8. Актуализиране на учебните планове и програми за подготовка на офицери в курсовете за първоначална подготовка, квалификация и преквалификация и на висшите редовни курсове по проблемите на борбата с корупцията. Привеждане на учебно-преподавателската и научноизследователската работа по проблемите на борбата с корупцията в съответствие с критериите и изискванията на Европейския съюз.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 31 декември 2002 г.

1.4.9. Разработване на единна система за подбор, обучение и професионално развитие на човешките ресурси и засилване на гаранциите за социалната сигурност, професионалната реализация и служебната устойчивост на служителите на МВР.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 30 септември 2002 г.

1.4.10. Разработване и приемане на Правилник за подбора, обучението и професионалното развитие на човешките ресурси в МВР.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 30 септември 2002 г.

1.4.11. Разработване на Стратегия за въвеждане нов модел на развитие на полицейските служители в кариерата.

Отговаря: министърът на вътрешните работи

Срок: 30 септември 2002 г.

**2. АНТИКОРУПЦИОННИ МЕРКИ В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА И
НАКАЗАТЕЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО**

2.1. ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОМЕНИ И ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С ТЯХ

ПРОГРАМНИ ЦЕЛИ

- *Увеличаване на капацитета на правозащитните и правоприлагащите органи за предотвратяване, разкриване и наказване на различните нови форми на корупция.*
- *Създаване на адекватни условия за осъществяване на ефективно международно полицейско и съдебно сътрудничество в борбата с корупцията.*
- *Изпълнение на задълженията, поети по Наказателната конвенция на Съвета на Европа срещу корупцията, Конвенцията на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие за борба с подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки и Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност.*
- *Съобразяване на националното законодателство със стандартите на антикорупционните инструменти на Европейския съюз - Конвенцията за борба с корупцията, в която са включени служители на Европейските общности или служители на държавите членки, Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности и Протокола към нея от 1996 г.*
- *Привеждане на националните стандарти «съответствие с препоръките, отправени към българската страна от Европейската комисия по време на аналитичния преглед на законодателството. Съвета на Европа в рамките*

на програмата "Октопог П", и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) - по линия на мониторинга, осъществяван от Работната група по въпроси на корупцията в международния търговски обмен.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ И МЕРОПРИЯТИЯ

2.1.1. Изготвяне проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс с цел:

- разширяване обхвата на понятието "чуждо длъжностно лице";
- включване на неимуществените услуги в предмета на подкупа;
- криминализиране на пасивния подкуп на чужди длъжностни лица;
- криминализиране на подкупа на арбитри;
- криминализиране на търговията с влияние (упражняване на влияние с цел облагодетелстване);
- ограничаване обхвата на защитите, предвиждащи освобождаване от наказване в някои случаи на активен подкуп;
- предвиждане на нови наказания за подкуп - глоби;
- въвеждане на адекватна уредба за наказване на подкупа в частния сектор.

Отговорник: министърът на правосъдието

Срок: 31 март 2002 г.

2.1.2. Изготвяне на законопроект за въвеждане на административна отговорност (имуществени санкции) за юридическите лица за извършени в техен интерес от техни ръководни служители корупционни престъпления.

Отговаря: министърът на правосъдието

Срок: 30 юни 2002 г.

2.1.3. Въвеждане на специализирани курсове за обучение за служители от МВР, следователи, прокурори и съдии по прилагане на новото наказателно антикорупционно законодателство.

**Отговарят: министърът на правосъдието;
министърът на вътрешните работи**

Срок: 30 юни 2002 г.

2.1.4. Да се разработят предложения за промени:

- в Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности, като се предвидят механизми за проверка и контрол на съдържащите се данни в декларациите, както и санкции за онези от тях, които не са представили в срок своите имуществени декларации или са подали декларации с непълно или невярно съдържание;
- в избирателните закони, като се предвиди механизъм за проверка и контрол на данните, съдържащи се в отчетите на партиите и инициативните комитети, издигнали кандидати.

Отговаря: министърът на правосъдието

Срок: 31 юли 2002 г.

2.1.5. Изготвяне проект на Закон за защита на свидетеля.

Отговаря: министърът на правосъдието

Срок: 31 август 2002 г.

2.1.6. Въвеждане на диференцирана полицейска и съдебна статистика по делата за корупция.

**Отговарят: министърът на правосъдието;
министърът на вътрешните работи**

Срок: 31 март 2002 г.

2.2. РЕФОРМА В ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РАБОТАТА НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА

ПРОГРАМНИ ЦЕЛИ

- *Премахване на условията за корупция в съдебната власт.*
- *Осигуряване бързото и ефективно функциониране на съдебната система.*
- *Създаване на условия за прецизен подбор на магистратите.*
- *Институционализиране на системата за обучение и квалификация на съдиите, прокурорите и следователите.*
- *Модернизиране начина на работа на съдилищата, прокуратурите и следствените служби.*

ОСНОВНИ МЕРОПРИЯТИЯ И ЗАДАЧИ

2.2.1. Изготвяне проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт с цел:

- въвеждане на конкурсни правила за новопостъпващи магистрати;
- институционализиране на държавно професионално училище за магистрати, финансирано от бюджета;
- въвеждане на задължение за деклариране имуществото на магистратите.

Отговаря: министърът на правосъдието

Срок: 31 януари 2003 г.

2.2.2. Въвеждане в програмата на училището за магистрати на специализиран курс по професионална етика на съдиите, прокурорите и следователите.

Отговаря: министърът на правосъдието

Срок: 31 август 2002 г.

2.2.3. Разработване на система за разпределение на делата между отделните магистрати по обективен критерий, изключващ възможност за избор на конкретен магистрат по определени дела.

Отговаря: министърът на правосъдието

Срок: 31 декември 2002 г.

2.2.4. Разработване и въвеждане на автоматизирани системи за деловодство, гарантиращи бързина и сигурност при обработването на делата и осигуряващи бърз и лесен достъп на гражданите до нужната им информация.

Отговаря: министърът на правосъдието

Срок: 31 декември 2002 г.

2.2.5. Разработване на етични кодекси за съдии, прокурори, следователи и служители в съдебната администрация.

Отговаря: министърът на правосъдието

Срок: юни 2003 г.

3. ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА КОРУПЦИЯТА В СФЕРАТА НА ИКОНОМИКАТА

ПРОГРАМНИ ЦЕЛИ

➤ ***Загълбочаване на тенденцията за освобождаване на бизнеса от държавна опека.***

- **Утвърждаване на пазарните механизми като първостепенно условие за противодействие на корупцията. Акцентиране върху развитието на организираните пазари.**
- **Въвеждане на модерни форми на взаимодействие между държавата и частния сектор.**
- **Осигуряване на прозрачност, публичност и отчетност в дейностите, при които се преплитат обществени и частни интереси.**

ОСНОВНИ МЕРОПРИЯТИЯ И ЗАДАЧИ

3.1. Да се разработят и проведат мерки за пълна и ефективна реализация на набелязаните чрез промените в Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия изменения в механизмите и процедурите на приватизация.

Отговарят: министрите

Срок: 28 февруари 2002 г.

3.2. Да се разработят указания за въвеждане в организацията на приватизационните сделки на изискването да се набелязват, изпълняват и отчитат специални мерки за недопускане на корупция, в т. ч. осигуряване на публичност и прозрачност на всички етапи от сделките.

Отговаря: министърът на икономиката

Срок: 28 февруари 2002 г.

3.3. Да се създаде система за ефективен контрол по изпълнението на всички приватизационни сделки и при неспазване

условията на приватизационния договор да бъдат налагани съответните санкции.

**Отговарят: министърът на икономиката;
министрите;
изпълнителният директор на Агенцията за
приватизация;
областните управители**

Срок: 28 февруари 2002 г.

3.4. Да се разработи и изпълнява комплекс от мерки за реформиране на корпоративното управление по посока на защита на интересите на акционерите и създаване на нормативно-правни, организационни, технологични и информационни условия за ограничаване проявите на корупция.

**Отговарят: министърът на икономиката;
министърът на финансите;
министрите**

Срок: 30 април 2002 г.

3.5. На базата на проучване и съобразно практиката на страните от ЕС да се разработят мерки за:

а) ограничаване на лицензионните режими, подобряване на организацията и осигуряване прозрачност на дейностите по даване на лицензии и постепенно преминаване от лицензионен и разрешителен режим за осъществяване на икономическа активност към регистрационен и уведомителен режим, като държавните институции се насочат към контрола, включително върху отказите за издаване на разрешения и лицензии;

б) подобряване на организацията и намаляване на бюрократичните процедури и пречки в областта на концесиите.

**Отговарят: министърът на икономиката;
министрите**

Срок за разработване: 31 март 2002 г.

Срок за изпълнение: 31 декември 2003 г.

3.6. Проучване на административните технологии, включващи намеса на държавни структури в бизнеса, и разработване на схеми, свеждащи до минимум необходимостта от санкция на държавен орган и избягване вземането на решения "по-целесъобразност".

Отговарят: министрите;

**ръководителите на ведомства и други
държавни структури**

**Срок: по отделни планове съгласувани с министъра
на държавната администрация**

Срок: 28 февруари 2002 г. - за приемане на плановете

3.7. Да се извърши преглед на отношенията между държавните структури и професионалните, гилдийните и целевите сдружения на икономическите субекти и на тази основа да се разработят и да се предложат мерки за разширяване на участието им в контрола и формирането на антикорупционен климат чрез тяхното влияние и специфичните им регулативни функции и механизми (етични кодекси и структури по тяхното спазване, права на информация, форми за даване публичност и др.).

Отговарят: министър на икономиката;

министърът на държавната администрация

Срок: 31 декември 2002 г. - по отделен план

**Срок: 28 февруари 2002 г. - за проучване,
разработване и приемане на плана**

3.8. Създаване и стриктно прилагане на регулации, които да формират икономическите взаимоотношения между държавни и частни икономически субекти (по отношение на системата за държавни и общински поръчки, по отношение на задълженията и вземанията, по контрола върху договорните отношения, по

системата за контрол на държавата върху дейността на държавните икономически субекти).

Отговарят: министър на икономиката;

министърът на държавната администрация

Срок: 31 декември 2003 г. - по отделен план

Срок: 31 март 2002 г. - за проучване, разработване и приемане на плана

3.9. Осигуряване на икономическа информация на национално равнище по индустриални сектори в Министерството на икономиката с цел предотвратяване на корупционни действия в областта на промишлеността и търговията.

Отговаря: министърът на икономиката

Срок: 31 май 2002 г.

4. АНТИКОРУПЦИОННО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ ДЪРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ, НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГА- НИЗАЦИИ И СРЕДСТВАТА ЗА МАСОВО ОСВЕДОМЯВАНЕ

ПРОГРАМНИ ЦЕЛИ

- Създаване на обществен климат на нетърпимост към проявите на корупция и условията, които ги поражда.**
- Създаване на антикорупционно възпитание и култура в обществото.**
- Развитие на национално антикорупционно движение, интегриращо усилията на държавните и гражданските структури.**

- **Провеждане политика на активно подпомагане на неправителствените организации.**
- **Изграждане на механизми и успешни практики на партньорство между държавните институции, неправителствените организации и частните медии.**

ОСНОВНИ ПРОГРАМНИ ЗАДАЧИ И МЕРОПРИЯТИЯ

4.1. Да се разработят съвместни планове за разширено сътрудничество и оказване на съдействие от страна на правителството на неправителствени организации, ангажирани в борбата с корупцията - "Коалиция 2000", асоциация "Прозрачност без граници", Центърът за изследване на демокрацията и др.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 28 февруари 2002 г.

4.2. Да се разработят специални програми за съдействие на държавните и частните медии за разгръщането на антикорупционна разяснителна и образователна дейност, за създаването на публичност и прозрачност и за иницирането на независим мониторинг в борбата с корупцията.

Отговарят: министрите;
ръководителите на ведомства
Срок: 31 март 2002 г.

4.3. Да се създадат условия за максимална законосъобразна откритост на информацията за констатирани случаи на корупция, за доказани фактори и условия, генериращи корупция. Да се осигури публичност на вътрешноведомствените доклади по проблемите на противодействието на корупцията.

Отговарят: членовете на правителството
Срок: постоянен

4.4. Реализиране на система от мерки, насочени към:

- Създаване на благоприятна среда и условия за широка ангажираност на гражданското общество срещу проявите на корупция чрез активно използване на обществени приемни, "горещи телефони" и други форми, даващи възможност на обществени организации, неправителствени структури и граждани да сигнализират за случаи на корупция при гарантирана анонимност. Осигуряване публичност на всички разкрити случаи и на наложените наказания.
- Информирание на изпълнителната власт и Народното събрание за резултатите от дейността по противодействие на корупцията съгласно действащата законова и вътрешнонормативна уредба.

Отговарят: министрите

Срок: 30 ноември 2002 г.

4.5. Да се изготви методическо ръководство по проблемите на борбата с корупцията и да се подпомогне въвеждането на обучение по борбата с корупцията във всички видове училища.

**Отговарят: министърът на образованието
в сътрудничество с министъра на
вътрешните
работи и с министъра на правосъдието**

Срок: 30 юни 2002 г.

4.6. Да се изработи ръководство за защита на гражданите от корупция и да се подпомогнат граждански и независими възпитателни програми в медиите.

**Отговарят: министърът на правосъдието;
министърът на вътрешните работи**

Срок 31 януари 2002 г.

5. ПО МЕЖДУНАРОДНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ПРОГРАМНИ ЦЕЛИ

- *Осъществяване на активно сътрудничество и интегриране в общото публично и информационно пространство със страните от ЕС, развитие на активно международно сътрудничество по всички въпроси на борбата с корупцията с всички останали заинтересувани държави, с национални и международни неправителствени организации.*
- *Активизиране на сътрудничеството с международни икономически, финансови и търговски институции и организации (ОИСР, МВФ, Световната Банка и др.).*
- *Привличане на допълнителна финансова подкрепа за повишаване на ефективността и гарантиране прозрачността на държавното управление.*
- *Приоритетно развитие на регионалното сътрудничество.*

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ И МЕРОПРИЯТИЯ

5.1. Да се направи преглед на проектите, които се реализират по линия на подготовката на страната за присъединяване към Европейския съюз, и да се направят постъпки за планиране на нови проекти с акцент върху проблематиката на противодействието на корупцията.

Отговарят: министрите и ръководителите на ведомства

Срок: 31 януари 2002 г.

5.2. Да се създадат организационни форми за постоянна съвместна работа (по хоризонтала) с компетентните структури на Европейския съюз и на отделните страни членки по проблемите на борбата с корупцията.

Отговарят: министрите и ръководителите на ведомства
Срок 31 януари 2002 г.

5.3. Да се активизира участието на Република България в дейността по мониторинг на антикорупционните мерки, осъществявана от работната група на ОИСР по въпросите на подкупите в международните търговски сделки и групата държави срещу корупцията.

Отговарят: министърът на финансите;
министърът на икономиката
Срок: 31 октомври 2002 г.

5.4. Да се анализират резултатите на международните и наднационалните организации (ИКК към Съвета на Европа, УКЛАФ (Координационната служба за борба срещу измамата) към Европейската комисия, Интерпол, ООН, "Прозрачност без граници", МВФ, Световната банка, ОИСР). Да се осигури обмен на информация по тези дейности между местните органи. Активно да се участва в борбата срещу корупцията, водена от посочените и от други институции.

Отговарят: министрите и ръководителите на
ведомства
Срок 31 март 2002 г.

5.5. Да се следят дейностите по борба с корупцията (включително с тежките икономически престъпления и организираната престъпност) в чужбина и ежегодно да се представя доклад за нововъзприетите подходи и мерки.

**Отговарят: министрите и ръководителите на
ведомства**

Срок: постоянен

5.6. Да се публикува редовно на страниците на министерствата в Интернет информация за възможностите на българските фирми за участие в конкурси за финансиране на проекти по програмите за двустранно международно икономическо сътрудничество.

**Отговарят: министърът на икономиката;
министърът на транспорта**

Срок: 31 март 2002 г.

6. ПО ОРГАНИЗАЦИОННОТО И ФИНАНСОВО-РЕСУРСНОТО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

6.1. Министерствата, ведомствата и другите ангажирани държавни структури да разработят и утвърдят организационни планове за изпълнение на програмните задачи и мероприятия. В случаите, когато задачите и мероприятията изискват координирани усилия по конкретната задача, да се разработят съвместни планове. Да се отчетат максимално възможностите за съдействие за решаване на задачите от страна на предприсъединителните програми на ЕС.

Плановете да се приложат като неразделна организационна част на програмата.

**Отговарят: министрите;
ръководителите на ведомства**

Срок: 31 януари 2002 г.

6.2. На базата на работната група за подготовка на стратегията и програмата за противодействие на корупцията с акт на Министерския съвет да се създаде временна координационна група, която да поеме организационните, координационните и контролните функции по изпълнението на програмата до създаването на специална комисия.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срок: 15 декември 2001 г.

6.3. Да се организира изготвянето на оценка за хода на изпълнението на програмата в края на всяко полугодие. В края на всяка година оценката да е част от годишен доклад за резултатите от изпълнението на Националната програма за противодействие на корупцията, който да се разглежда и приема от Министерския съвет.

Да се създадат условия за максимална публичност на изводите и оценките на докладите.

Отговаря: министърът на държавната администрация
Срокове: 30 юни 2002 г.

31 декември 2002 г.

30 юни 2003 г.

31 декември 2003 г.

6.4. Изпълнението на задачите да се отчита до един месец след изтичането на определения в програмата срок с нарочна справка, която да се изпраща до групата за организация, координация и контрол.

Отговарят: министърът на държавната администрация;

министрите

Срок: постоянен

6.5. Министерствата и ведомствата да представят в групата за организация, координация и контрол разчети за необходимото финансово осигуряване на програмата, необходимите допълнителни средства и свои предложения за тяхното покриване.

Отговарят: министрите

Срок: 31 януари 2002 г.

6.6. По всяка задача от програмата да се осигури отделно финансиране. Финансовите разчети да се базират на използването на средства от текущите бюджети на министерствата и ведомствата, средства по програмите на Европейския съюз, помощи от различни международни организации.

Отговарят: министрите

Срок: 31 януари 2002 г.